

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Олы Елга авыл җирлеге Советы

КАРАР № LIX-1

Олы Елга авылы

2019 елның 9июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру туринда Нигезләмәне раслау хакында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге җирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Олы Елга авыл җирлеге” үзидарәлек берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукый актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру туринда күшымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге җирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар иҗат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

курсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә (курсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Каарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлегенең түбәндәге адреслар буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендларында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Олы Елга авылы, Октябрь урамы, 25 йорт; Казаклар авылы, Узәк урам, 9 йорт; Сорочи Горы авылы, Узәк урам, 16А йорт; Кама поселогы, Курортная-2 урамы, 3 йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе

муниципаль районның <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”ында урнаштырырга.

4. Элеге карап рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

5. Каарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең жаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Олы Елга авыл жирлеге башлыгы

Ф.А.Садриев

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Олы Елга авыл жирлеге Советының
2019 елның 9 июлендәге LIX-1 номерлы
кары белән расланды

,

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге үзидарә
органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәру турында**
Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукий актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукий актлар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингы жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренең вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылучы үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару), үзгәртү яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэммин итү өчен мәгълүмат жыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тота.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлеге һәм үзидарәлек берәмлекенең башка жирле үзидарә органнары белән элемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәру өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге үзидарә органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрунен максатлары булып тора:
федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын кабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтыяжны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләрне, каршылыклар һәм кимчелекләрне, хокукий жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэммин итү:

үзидарәлек актларындағы коррупцияға (ришвәтчелеккә) жирлек тудыручи факторларны ачыклау;

кирәк булмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы үзидарәлек актларын яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү, үзидарәлек актларын тормышка ашыруның нәтижәлелеген төшерүче факторларны ачып бири;

жирле үзидарә органнарының тиндәшле бүлекчәләре тарафыннан үзидарәлек актларының үтәлүенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар эшләү (ижат итү) процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыйнауны, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

Россия Федерациясенең конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтән закон актларындағы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукий актлары, федераль дәрәҗәдәге законнарга ярдәмче бүтән норматив хокукий актлардагы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтән норматив хокукий актларындағы;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл жирлеге Уставындағы, үзидарәлек актларындағы.

8. Мониторингның тәжірибелүү тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгәрешләр көртү;

хокукий жайга салуның билгеле бер өлкәсендә үзидарәлек актларын куллануга анализ;

прокуратура органнары хәбәре (мәгълүматы);

гаммәви мәгълүмат чараларының үзидарәлек актларының житешсезлекләре яки аларны камилләштерү зарурлығы турында хәбәре;

гражданнарының, юридик затлар, шул исәптән жәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм бүтән оешмаларның, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының үзидарәлек актларының камил булмавы хакында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган:

Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукий аклар регистрына көртөлгөн үзидарәлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлығы тарафыннан үткәрелгөн хокукий экспертиза бәяләмәсен;

Аларны үткәрүгө вәкаләтле затларның үзидарәлек актларына тиешле тәртиптә әзерләнгән коррупцияға каршы экспертиза бәяләмәләрен;

Жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр,

семинарлар, халық тыңлаулары, жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм башка өзараларның йомгақлау документларын.

II. Мониторингның тәртибе

9. Жирле үзидарә органнары мониторингны үзләренең компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән жаваплы заттар белән үзара әлемтәдә (хезмәттәшлектә) үткәрәләр.

Мониторингны үткәру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкләр мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бүтән муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, бүтән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

Әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларга дәгъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкемгамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакцияс) актларына.

11. Мониторингны үткәру формалары:

1) тармак мониторингы – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукый актларны кулану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2) нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукый актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3) оператив мониторинг – норматив хокукый актларның гамәлдә булуларының беренче елы дәвамында кулланылулары турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгақлары буенча үткәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтижәләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарә органнарында үзидарәлек норматив хокукый актлары реестрын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алыш барылалар.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контролъгә куелган

закон һәм бүтән норматив хокукий актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүматның көрүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукий җайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яңалыклар ленталарының мәгълүматы көрүен;

Үзидарәлек актларының законнарга ачыкланган туры килмәүләре турында “Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы көрүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бүтән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Элеге Нигезләмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән үзидарәлек хокукий актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), үзгәрту яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэммин итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда үзидарәлек актларын куллану практикасы турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кешे һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

үзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы тәгаенләнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукий актларының булуы;

муниципаль актны бастырып чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

үзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукий җайга салуда ижтимагый мөнәсәбәтләрнең тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

үзидарәлек актын кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

үзидарәлек хокукий актын кулланганда урынсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмаулар);

норматив хокукий актларны куллану практикасының булуы;

норматив хокукий актларны бертәрле куллану практикасының юклыгы;

үзидарәлек актын анлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлеге;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) үзидарәлек акты тарафыннан җайга салынган мөнәсәбәтләр белән бәйле таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүне кире кагу) турында закон көченә кергән хөкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар үзгәрешләрен китереп чыгаручы үзгәрүләре беленгән очракта жирле үзидарә органнары тарафыннан:

Ұзидарәлек актына үзгәрешләр көртү, ұзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа ұзидарәлек акты кабул итү туринда ұзидарәлек актларының тиңдәшле проектлары эшләнә;

Ұзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәллеккә китеругә юнәлтелгән бүтән тәрле чаралар күрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга үзгәрешләр көртү зарурлығын китереп чыгара торган үзгәртүләр керткән очракта мониторинг федераль яки республика актын бастырып чыгарган мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданнарның, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимијате органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мәрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы (хәбәре), “Россия Федерациясе прокуратурасы туринда” федераль законда билгеләнгән срокларда каралучы прокурор илтифаты актларыннан гайре, нигез булган очракта мониторинг алар кергән көннән соң 30 көн дәвамында гамәлгә ашырыла. Курсәтелгән очракларда мониторингны үткәру нәтижәләре хакында мәрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә көрүче федераль һәм республика закон актларының үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле ұзидарә органнарының норма булдыру эшчәнлеге планнарына тиңдәшле төзәтмәләр туринда тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

17. Мониторинг нәтижәләре буенча ұзидарәлек акты проектын эшләү һәм кабул итү тиңдәшле федераль һәм (яки) республика актын, әлеге Нигезләмәнең 16 пунктының өченче абзацында курсәтелгән очрактан гайре, үзгәрту вакытыннан соң ике айдан да артык булмаган срокта үткәрелә.

18. Мониторингны үткәрүгә жаваплы затлар ай саен хисап аеннан соң килүче айның 5 нче числоыннан да сонармыйча жирле ұзидарә органнары житәкчеләре алдында мониторинг нәтижәләре туринда хисап тоталар.

18.1. Мониторинг нәтижәләре туринда хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты туринда мәгълүматны;
мониторинг үткәрүнебашкаручылартурында мәгълүматны;
мониторинг үткәру периоды (чоры)туринда мәгълүматны;
хокукий жайга салу предметына, мониторингны үткәру нигезенә кыскача характеристиканы.

18.2. Мониторинг нәтижәләре туринда хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга мөмкин:

Хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары туринда мәгълүматны;

Ұзидарәлек актларына үзгәрешләр көртү буенча һәм (яки) яналарын

кабул итүнен зарурлыгы, үзидарәлек актларын гамәлдән чыгару турында рекомендацияләрне (тәкъдимнәрне);

Хокук мөнәсәбәтләренең тиндәшле өлкәсендә хокукий җайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг йомгакларына нигезләнгән бүтән нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән үзидарәлек актлары законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукий актлары регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган үзидарәлек актлары жибәрелә.

20. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

21. Мониторингны үткәрүгә һәм хокуклар булдыру эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагындагы хокукий җайга салуның тиндәшле өлкәсендә үзидарәлек актларын федераль һәм республика законнарына үзвакытында яраклаштыру өчен персональ (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) жаваплы булалар.

22. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зиян китергән гамәлләр (гамәлкылмаулар) өчен законнар нигезендә жирлеүзидарә органнары житәкчеләре жаваплы була.